



TRASTA KOMERCBANKA

**AS "TRASTA KOMERCBANKA"  
PAZIŅOJUMS PAR KORPORATĪVO PĀRVALDĪBU  
PAR PERIODU, KAS NOSLĒDZĀS  
2009. GADA 31. DECEMBRĪ**

Rīga, 2010

## Satura rādītājs

I IEVADS.....	3
II LABAS KORPORATĪVĀS PĀRVALDĪBAS PRINCIPI .....	4
A. AKCIONĀRU SAPULCE .....	4
1. Akcionāru tiesību nodrošināšana un piedalīšanās akcionāru sapulcēs.....	4
2. Emitenta pārvaldes institūciju locekļu un to kandidātu līdzdalība akcionāru sapulcē....	7
B. VALDE.....	8
3. Valdes pienākumi un atbildība .....	8
4. Valdes sastāvs un valdes locekļiem izvirzāmās prasības .....	9
5. Interesu konfliktu identificēšana valdes locekļu darbībā .....	9
C. PADOME.....	11
6. Padomes pienākumi un atbildība .....	11
7. Padomes sastāvs un padomes locekļiem izvirzāmās prasības .....	11
8. Interesu konfliktu identificēšana padomes locekļu darbībā .....	13
D. INFORMĀCIJAS ATKLĀŠANA.....	14
9. Emitenta darbības caurspīdīgums .....	14
10. Investoru attiecības .....	14
E. IEKŠĒJĀ KONTROLE UN RISKU VADĪBA.....	16
11. Emitenta ārējās un iekšējās kontroles darbības principi .....	16
12. Emitenta Revīzijas komiteja .....	17
F. ATALGOJUMA POLITIKA.....	18
13. Emitenta atalgojuma politika.....	18
14. Paziņojums par atalgojuma politiku .....	19
G. INFORMĀCIJA PAR BANKAS UN GRUPAS IEKŠĒJĀS KONTROLES SISTĒMAS GALVENAJIEM ELEMENTIEM .....	21
H. CITA INFORMĀCIJA .....	21
I. ATALGOJUMA ZIŅOJUMS .....	22

## I IEVADS

AS “TRASTA KOMERCBANKA” paziņojums par korporatīvo pārvaldību (turpmāk tekstā - Ziņojums) par 2009.gadu sagatavots, pamatojoties uz AS „Rīgas Fondu birža” izdotajiem „Korporatīvās pārvaldības principiem un ieteikumiem to ieviešanā”.

Ziņojumā AS “TRASTA KOMERCBANKA” atklāj informāciju par ieteikumos minētajiem principiem, kurus tā savā darbībā ievēro, kā arī sniedz skaidrojumu par gadījumiem, kad tā ieteikumos minētos principus nepiemēro.

## II LABAS KORPORATĪVĀS PĀRVALDĪBAS PRINCIPI

### A. AKCIONĀRU SAPULCE

Savas tiesības piedalīties Emitenta pārvaldē akcionāri īsteno akcionāru sapulcē. Saskaņā ar tiesību aktu noteikumiem Emitents kārtējo akcionāru sapulci sasauc vismaz reizi gadā. Ārkārtas akcionāru sapulces sasaukamas pēc vajadzības.

#### 1. Akcionāru tiesību nodrošināšana un piedalīšanās akcionāru sapulcēs

**Emitents nodrošina vienlīdzīgu attieksmi pret visiem akcionāriem - vienas kategorijas akciju īpašniekiem. Visiem akcionāriem jābūt vienādām iespējām līdzdarboties Emitenta pārvaldē – piedalīties akcionāru sapulcēs un saņemt informāciju, kas akcionāriem nepieciešama lēmumu pieņemšanai.**

- 1.1. Svarīgi ir nodrošināt, lai visiem vienas kategorijas akciju īpašniekiem ir arī vienādas tiesības, tai skaitā saņemt daļu no Emitenta peļņas dividenžu vai kādā citā veidā proporcionāli tiem piederošo akciju skaitam, ja tiem piederošās akcijas šādas tiesības paredz.

*Šo principu Banka ievēro. Bankai ir vienas kategorijas akcijas. Dividendes tiek sadalītas proporcionāli.*

- 1.2. Emitents izstrādā peļņas sadales politiku. Politikas izstrādes gaitā vēlams ņemt vērā ne tikai tūlītēja labuma nodrošināšanu Emitenta akcionāriem, izmaksājot tiem dividendes, arī peļņas reinvestēšanas lietderību, tādējādi vairojot Emitenta vērtību nākotnē. Vēlams peļņas sadales politiku apspriest akcionāru sapulcē, tādējādi nodrošinot, lai ar to iepazītos pēc iespējas lielāks skaits akcionāru, un dodot iespēju akcionāriem izteikties. Ziņojumā Emitents norāda, kur ir pieejama Emitenta peļņas sadales politika.

*Banka šo principu ievēro daļēji. Peļņas sadales politika atsevišķa dokumenta veidā Bankā nav izstrādāta. Valde iesniedz priekšlikumu peļņas sadalei. Padome to izskata un iesniedz akcionāru sapulcei, kas pieņem galīgo lēmumu. Tiek ievērotas šī principa un Komerclikuma prasības par aizvadītā darbības gada peļņas izlietošanu izskatīšanu akcionāru sapulcē.*

- 1.3. Lai pietiekami efektīvi tiktu aizsargātas Emitenta akcionāru intereses, visus šajos Ieteikumos minētos jautājumus attiecībā uz akcionāru sapulču sasaukšanu un akcionāru nodrošināšanu ar nepieciešamo informāciju ir aicināti savā darbībā ievērot ne tikai Emitenti, bet arī jebkura cita persona, kas tiesību aktos noteiktajā kārtībā sasauc, izsludina un organizē akcionāru sapulci.

*Šo ieteikumu Banka ievēro.*

- 1.4. Emitenta akcionāriem nodrošināma iespēja savlaicīgi un regulāri saņemt visu nepieciešamo informāciju par Emitentu, piedalīties sapulcēs un balsot par darba kārtības jautājumiem. Emitentam jāveic visas iespējamās darbības, lai sapulcē piedalītos pēc iespējas lielāks skaits akcionāru, tāpēc sapulces norises vietai un laikam nevajadzētu ierobežot akcionāru ierašanos uz sapulci. Tāpat nebūtu pieļaujama izsludinātās akcionāru sapulces norises vietas un laika maiņa īsi pirms sapulces, kas tādējādi apgrūtinātu vai pat padarītu neiespējamu akcionāru ierašanos uz sapulci.

*Banka šo principu ievēro. Banka informē visus akcionārus par sapulces sasaukšanu, nosūtot katram akcionāram paziņojumu, ievērojot Komerclikumā noteiktos termiņus un kārtību. Banka nodrošina akcionāriem iespēju iepazīties ar sapulces darba kārtības jautājumiem, kā arī tiek nodrošināta iespēja Komerclikumā noteiktajā termiņā iesniegt priekšlikumu par papildus jautājumu izskatīšanu akcionāru sapulcē.*

15. Emitents informē akcionārus par akcionāru sapulces sasaukšanu, izsludinot to tiesību aktos noteiktajā kārtībā un termiņos. Emitenti ir aicināti izsludināt akcionāru sapulci nekavējoties pēc tam, kad pieņemts lēmums par sapulces sasaukšanu, jo īpaši šis nosacījums attiecināms uz ārkārtas akcionāru sapulcēm. Informācija par sapulces sasaukšanu ievietojama arī Emitenta mājas lapā internetā, kur tā būtu jānodrošina vismaz vienā svešvalodā. Ieteicams, lai šī svešvaloda būtu angļu valoda, lai mājas lapu varētu lietot arī ārvalstu investori. Publiskojot informāciju par akcionāru sapulces sasaukšanu, norādāms arī sapulces sasaukšanas iniciators.

*Banka ievēro šo principu daļēji. Banka sasauca akcionāru sapulci Komerclikumā noteiktajā kārtībā un termiņos, taču, tā kā Bankas akcijas nav iekļautas regulētajā tirgū, informācija par akcionāru sapulces sasaukšanu netiek publicēta Bankas mājas lapā.*

16. Emitents nodrošina, lai akcionāriem pirms sapulces savlaicīgi būtu pieejama visaptveroša informācija, kas saistīta ar sapulces norisi, norises vietu un balsošanu par pieņemamajiem lēmumiem, kā arī informācija par darba kārtību un lēmumu projektiem, par kuriem plānots balsot sapulcē. Emitents arī informē akcionārus, kur tie var vērsties, lai saņemtu atbildes uz jebkuriem jautājumiem par akcionāru sapulci un darba kārtības jautājumiem, un nodrošina nepieciešamo papildu informācijas sniegšanu akcionāriem.

*Šo principu Banka ievēro.*

17. Emitents nodrošina, lai vismaz 14 (četrpadsmit) dienas pirms sapulces akcionāriem būtu iespēja iepazīties ar sapulcē izskatāmo jautājumu lēmumu projektiem, tajā skaitā arī tiem, kas iesniegti papildus jau pēc sapulces izsludināšanas. Emitents nodrošina iespēju iepazīties ar pilnu lēmumu projektu tekstu, jo sevišķi tas attiecināms uz balsojumu par Emitenta statūtu grozījumiem, Emitenta amatpersonu ievēlēšanu, to atalgojuma noteikšanu, Emitenta peļņas sadali un citiem jautājumiem.

*Šo principu Banka ievēro.*

18. Emitents nedrīkst nekādā veidā ierobežot akcionāru tiesības izvirzīt ievēlēšanai padomē akcionāru pārstāvjus, un padomes locekļu un citu amatpersonu kandidatūras ir izvirzāmas savlaicīgi, lai akcionāriem vismaz 14 (četrpadsmit) dienas pirms akcionāru sapulces būtu pieejama informācija par minētajām personām vismaz tādā apmērā, kā tas noteikts šīs sadaļas 1.9. punktā.

*Šo principu Banka ievēro.*

1.9. Īpaša uzmanība jāpievērš tam, lai akcionāriem vismaz 14 (četrpadsmit) dienas pirms sapulces būtu iespēja iepazīties ar informāciju par padomes locekļu kandidātiem, kuru apstiprināšana plānota akcionāru sapulcē. Publiskojot informāciju par padomes locekļu kandidātiem, ir atklājama arī šo personu īsa profesionālā biogrāfija. Tā kā Emitenta padomes locekļu izvirzīšana ir jāveic ļoti rūpīgi, vēlams, lai Emitents minēto informāciju atklātu pēc iespējas savlaicīgāk.

*Šo principu Banka ievēro.*

1.10. Emitents nevar ierobežot akcionāru tiesības sapulces laikā konsultēties savā starpā, ja tas nepieciešams kāda lēmuma pieņemšanai vai jautājuma noskaidrošanai.

*Šo principu Banka ievēro.*

1.11. Lai nodrošinātu akcionārus ar visaptverošu informāciju par akcionāru sapulces norisi, Emitents izstrādā akcionāru sapulces norises reglamentu, kurā nosaka akcionāru sapulces norises kārtību un jebkuru ar sapulci saistītu organizatorisku jautājumu atrisināšanas kārtību (piemēram, akcionāru reģistrēšanos sapulcei, sapulcē izskatāmo jautājumu lēmumu pieņemšanas kārtību, Emitenta rīcību, ja kāds no darba kārtības jautājumiem netiek izskatīts, ja nevar tikt pieņemts lēmums u.tml.). Emitenta pieņemtajām procedūrām attiecībā uz piedalīšanos balsošanā jābūt viegli realizējamām.

*Šo principu Banka ievēro daļēji. Sapulces tiek sasauktas un noris atbilstoši Komerclikuma prasībām.*

1.12. Emitentam jānodrošina, lai akcionāriem sapulces norises laikā būtu iespējams uzdot jautājumus akcionāru sapulcē ievēlamo amatpersonu kandidātiem un citiem klātesošajiem Emitenta pārstāvjiem. Emitents ir tiesīgs noteikt saprātīgus jautājumu uzdošanas nosacījumus, piemēram, izslēdzot iespēju vienam akcionāram izmantot visu jautājumu uzdošanai paredzēto laiku, un noteikt vienas personas uzstāšanās maksimālo laika limitu.

*Šo principu Banka ievēro.*

1.13. Tā kā, nosakot ilgstošu sapulces pārtraukumu, uz neplānoti ilgu laiku tiek apgrūtinātas akcionāru tiesības brīvi rīkoties ar savām akcijām, nav vēlams akcionāru sapulcei izsludināt pārtraukumu. Nosacījumi, pie kādiem ir iespējams noteikt sapulces pārtraukumu, ir jāparedz arī sapulces norises reglamentā. Sapulces pārtraukums var būt kā pārtraukums pusdienām, īsas (ne vairāk kā uz 30 minūtēm) starppauzes u. tml.

*Šo ieteikumu Banka ievēro. Tomēr 2009.gada kārtējā akcionāru pilnsapulcē tika noteikts pārtraukums sakarā ar neplānotu un objektīvu vadības prombūtni.*

1.14. Norādot akcionāru sapulces protokolā visu sapulcē izskatāmo darba kārtības jautājumu apspriešanas gaitu un saturu, sapulces vadītājam jānodrošina, lai gadījumos, ja kāds no sapulces dalībniekiem to pieprasa, protokolā tiktu atspoguļotas atsevišķas debātes

vai arī protokolam rakstveidā pievienoti akcionāra priekšlikumi vai jautājumi.  
*Šo ieteikumu Banka ievēro.*

**2. Emitenta pārvaldes institūciju locekļu un to kandidātu līdzdalība akcionāru sapulcē**  
**Akcionāru sapulcē jāpiedalās Emitenta valdes locekļiem, revidentam, kā arī iespējami lielākam skaitam Emitenta padomes locekļu.**

2.1. Emitenta pārvaldes institūciju locekļu un revidenta dalība sapulcē nepieciešama, lai nodrošinātu informācijas apmaiņu starp Emitenta akcionāriem un pārvaldes institūciju locekļiem, kā arī lai nodrošinātu akcionāru tiesības saņemt kompetentu personu atbildes uz uzdotajiem jautājumiem. Akcionāru sapulcē, kurā netiek izskatīti ar Emitenta finansēm saistīti jautājumi, Emitenta revidenta klātbūtne nav obligāta. Izmantojot tiesības uzdot jautājumus, akcionāri var iegūt sīkāku informāciju par apstākļiem, kas varētu ietekmēt finanšu pārskata un Emitenta finansiālās situācijas novērtējumu.

*Banka ievēro šo principu daļēji. Bankas akcionāru sapulcēs piedalās Bankas valdes priekšsēdētājs, kas atbildīgs par Bankas gada pārskata sagatavošanu un apstiprināšanu. Nepieciešamības gadījumā, lai akcionāriem tiktu nodrošināta iespēja saņemt kompetentu personu atbildes uz jautājumiem, tiek pieaicināti Bankas speciālisti.*

2.2. Sapulcē jāpiedalās Emitenta amatpersonu kandidātiem, kuru ievēlēšana plānota akcionāru sapulcē. Tas īpaši attiecināms uz padomes locekļiem. Ja padomes locekļa vai revidenta amata kandidāts nevar piedalīties akcionāru sapulcē un tam ir svarīgs iemesls, tad ir pieļaujama attiecīgās personas neierašanās uz akcionāru sapulci. Šādā gadījumā visa būtiskā informācija par kandidātu ir jāatklāj pirms sapulces.

*Šo principu Banka ievēro.*

2.3. Akcionāru sapulces laikā sapulces dalībniekiem jābūt iespējai iegūt informāciju par amatpersonām vai amatpersonu kandidātiem, kuri nav ieradušies uz sapulci un to neierašanās iemesliem. Emitenta amatpersonu neierašanās iemesli akcionāru sapulcē būtu fiksējami akcionāru sapulces protokolā.

*Šo principu Banka ievēro.*

## B. VALDE

Valde ir Emitenta izpildinstitūcija, kura vada un pārstāv Emitentu tā ikdienas darbībā, tādēļ Emitentam jānodrošina, lai valde būtu efektīva, lemtspējīga un uz peļņas gūšanu orientēta, skaidri nosakot tās pienākumus un atbildību.

### 3. Valdes pienākumi un atbildība

**Emitentam jānosaka skaidri un nepārprotami valdes pienākumi, pilnvaras un tās locekļu atbildība, tādējādi nodrošinot sekmīgu valdes darbību un Emitenta vērtības pieaugumu.**

3.1. Valdes pienākums ir vadīt Emitenta darbību, kas ietver arī atbildību par Emitenta noteikto mērķu un stratēģijas realizēšanu un atbildību par sasniegtajiem rezultātiem. Par minēto valde ir atbildīga padomei, kā arī akcionāru sapulcei. Pildot savus pienākumus, valdei ir jāpieņem lēmumi, vadoties no visu akcionāru interesēm un izvairoties no interešu konfliktu rašanās iespējamības.

*Šo principu Banka ievēro. Bankas valdes pienākumi un atbildība noteikti spēkā esošajā Nolikumā par Valdi.*

3.2. Valdes pilnvaras nosakāmas valdes nolikumā vai tam pielīdzināmā dokumentā, kas publicējams Emitenta mājas lapā internetā. Šim dokumentam jābūt pieejamam arī Emitenta birojā.

*Šo principu Banka ievēro daļēji. Valdes pilnvaras noteiktas Nolikumā par Valdi. Nolikums Bankā ir pieejams. Bankas mājas lapā Nolikums par Valdi nav ievietots. Banka izskata iespēju ievietot Nolikumu par Valdi mājas lapā.*

3.3. Valde ir atbildīga arī par visu saistošo normatīvo aktu ievērošanu, par risku pārvaldīšanu, kā arī par Emitenta finansiālo darbību.

*Šo principu Banka ievēro.*

3.4. Valdei jāpilda noteikti uzdevumi, tajā skaitā:

- 1) korporatīvās stratēģijas, noteikto darbības plānu, risku kontroles procedūru, gada budžeta un biznesa plānu izpildes novērtēšana un virzīšana, nodrošinot kontroli pār plānu izpildi un plānoto rezultātu sasniegšanu;
- 2) Emitenta vadošo darbinieku atlase, to atalgojuma noteikšana, darbības kontrolēšana un nepieciešamības gadījumā to nomaiņa saskaņā ar spēkā esošajām iekšējām procedūrām (piem., ievērojot Emitenta noteikto personāla politiku, atalgojuma politiku u.tml.);
- 3) savlaicīga un kvalitatīva atskaišu sniegšana, nodrošinot arī iekšējās revīzijas veikšanu, un informācijas atklāšanas kontrole.

*Šo principu Banka ievēro.*

3.5. Valde gada pārskatā apliecina, ka iekšējā riska kontroles procedūras ir efektīvas un ka riska vadība un iekšējā kontrole visa gada laikā ir veikta atbilstoši minētajām kontroles procedūrām.

*Šo principu Banka ievēro.*

3.6. Vēlams, lai valde iesniegtu apstiprināšanai Emitenta padomē lēmumus, kas nosaka Emitenta mērķus un stratēģiju šo mērķu sasniegšanai (līdzdalība citās sabiedrībās, īpašumu iegūšana vai atsavināšana, darbības paplašināšana, atverot pārstāvniecības vai filiāles, vai paplašinot darbības jomu u.tml.).

*Šo principu Banka ievēro daļēji.*

#### **4. Valdes sastāvs un valdes locekļiem izvirzāmas prasības**

**Emitenta apstiprinātajam valdes sastāvam jābūt tādām, kas spētu nodrošināt pietiekami kritisku un neatkarīgu attieksmi lēmumu izvērtēšanā un pieņemšanā.**

4.1. Veidojot valdi, jāievēro, lai katram no valdes locekļiem būtu atbilstoša izglītība un darba pieredze. Emitents izveido valdes loceklim izvirzāmo prasību apkopojumu, kurā būtu noteiktas katram valdes loceklim nepieciešamās prasmes, izglītība, iepriekšējā darba pieredze un citi atlases kritēriji.

*Banka šo principu ievēro. Valdes priekšsēdētājam un valdes locekļiem izvirzāmās prasības noteiktas arī Kredītiestāžu likumā un tās Bankai ir obligāti izpildāmas. Minētās prasības attiecas uz valdes priekšsēdētāja un valdes locekļu izglītību, kompetenci, reputāciju, profesionālo pieredzi un c.*

4.2. Emitenta mājas lapā internetā par katru Emitenta valdes locekli ir jāievieto šāda informācija: vārds, uzvārds, dzimšanas gads, iegūtā izglītība, termiņš, uz kādu ievēlēts valdes loceklis, tā ieņemamais amats, pēdējo trīs gadu profesionālās pieredzes apraksts, tā īpašumā esošo Emitenta vai tā meitas/mātes kompāniju akciju skaits, informācija par ieņemamajiem amatiem citās kapitālsabiedrībās.

*Šo principu Banka ievēro daļēji. Banka izskata iespēju ievietot pilnu šajā punktā minēto informāciju Bankas mājas lapā.*

4.3. Lai varētu sekmīgi pildīt savus pienākumus, valdes locekļiem jābūt pieejamai savlaicīgai un precīzai informācijai par Emitenta darbību. Valdei jābūt iespējai sniegt objektīvu vērtējumu par Emitenta darbību. Valdes locekļiem jābūt pietiekamam laikam savu pienākumu veikšanai.

*Šo principu Banka ievēro.*

4.4. Nav vēlams vienu un to pašu valdes locekli ievēlēt valdē vairāk kā četrus termiņus pēc kārtas. Emitentam ir jāizvērtē, vai tādējādi tiks veicināta Emitenta darbības attīstība un būs iespējams izvairīties no situācijas, kad vienas vai atsevišķu personu rokās, ievērojot to ilggadējo darbību pie Emitenta, tiek koncentrēta lielāka vara. Ja arī šāda ievēlēšana tiek pieļauta, būtu vēlams apsvērt nepieciešamību mainīt attiecīgā valdes locekļa pārziņā nodoto Emitenta darbības jomu.

*Šo ieteikumu Banka ievēro.*

#### **5. Interesešu konfliktu identificēšana valdes locekļu darbībā**

**Katram valdes loceklim savā darbībā ir jāizvairās no jebkādiem interesešu konfliktiem un jābūt maksimāli neatkarīgam no jebkuriem ārējiem apstākļiem, ar vēlmi uzņemties atbildību par pieņemtajiem lēmumiem un jāievēro vispārpieņemtie ētikas principi, pieņemot jebkurus ar Emitenta darbību saistītus lēmumus.**

- 5.1. Katra valdes locekļa pienākums ir novērst jebkādu, pat tikai šķietamu, interešu konfliktu rašanos savā darbībā. Pieņemot lēmumus, valdes loceklis vadās no Emitenta interesēm un neizmanto Emitentam izvirzītos sadarbības piedāvājumus personīgā labuma gūšanai.
- 5.2. Par jebkura interešu konflikta rašanos vai tikai tā iespējamību valdes loceklim nekavējoties jāpaziņo pārējiem valdes locekļiem. Valdes loceklis paziņo par jebkuru darījumu vai līgumu, kuru Emitents plāno slēgt ar personu, kam ar valdes locekli ir ciešas attiecības, vai kas ir ar valdes locekli saistīta persona, kā arī informē par jebkādu interešu konfliktu rašanos noslēgto līgumu darbības laikā. Par personām, kam ir ciešas attiecības ar valdes locekli, šo ieteikumu izpratnē tiek uzskatītas: valdes locekļa laulātais, radnieks vai svainis, skaitot radniecību līdz otrajai pakāpei un svainību līdz pirmajai pakāpei, vai personas, ar kurām valdes loceklim vismaz vienu gadu ir kopīga saimniecība. Par personām, kas ir saistītas ar valdes locekli, šo ieteikumu izpratnē uzskatāmas juridiskas personas, kurās valdes loceklis vai ar to cieši saistītas personas ieņem valdes vai padomes locekļa amatu, veic revidenta pienākumus vai ieņem citu vadošu amatu, kurā atrodoties, tam ir iespējams noteikt vai ietekmēt attiecīgās juridiskās personas darbības stratēģiju.
- 5.3. Valdes loceklim nebūtu vēlams piedalīties tādu lēmumu pieņemšanā, kuri varētu radīt interešu konfliktu.

*Banka ievēro šos principus. Bankā ir izstrādāta Korporatīvi vērtību profesionālās rīcības un ētikas standarti, interešu konfliktu pārvaldīšanas politika, kas regulē ētikas un interešu konfliktu jautājumus. Minētie jautājumi regulēti arī Bankas Nolikumā par Valdi.*

## C. PADOME

Saskaņā ar tiesību aktiem padome ir Emitenta pārraudzības institūcija, kas pārstāv akcionāru intereses sapulču starplaikos un, likumā un Emitenta statūtos noteiktajos gadījumos, uzrauga valdes darbību.

### 6. Padomes pienākumi un atbildība

Emitenta padomes darbības mērķis ir darboties visu akcionāru interesēs, nodrošinot Emitenta vērtības pieaugumu. Emitentam jānosaka skaidri padomes pienākumi un padomes locekļu atbildība, kā arī jānodrošina, lai atsevišķi padomes locekļi vai to grupa nevarētu ieņemt dominējošu lomu lēmumu pieņemšanā.

6.1. Padomes funkcijas nosakāmas padomes nolikumā vai tam pielīdzināmā dokumentā, kas regulētu padomes darbību, un tas ievietojams Emitenta mājas lapā internetā. Šim dokumentam jābūt pieejamam arī Emitenta birojā.

*Šo principu Banka ievēro daļēji. Padomes funkcijas noteiktas Nolikumā par Padomi. Nolikums Bankā ir pieejams. Banka izskata iespēju ievietot Nolikumā par Padomi Bankas mājas lapā.*

6.2. Padomes veiktā pārraudzība pār valdes darbību ietver uzraudzību pār Emitenta mērķu sasniegšanu, korporatīvo stratēģiju un risku pārvaldi, finanšu atskaišu procesu, valdes priekšlikumiem par Emitenta peļņas izlietošanu un Emitenta darbības veikšanu saskaņā ar normatīvo aktu prasībām. Par katru no minētajiem jautājumiem padomei būtu jāapspriežas un jāizsaka savs viedoklis vismaz reizi gadā, ievērojot normatīvajos aktos noteikto padomes sēžu sasaukšanas regularitāti, un apspriežu rezultāti jāatspoguļo padomes sēžu protokolos.

*Šo principu Banka ievēro.*

6.3. Padome un katrs tās loceklis ir atbildīgi, lai to rīcībā būtu visa viņu pienākumu veikšanai nepieciešamā informācija, kura iegūstama no valdes locekļiem un iekšējiem revidentiem vai, ja nepieciešams, no Emitenta darbiniekiem un ārējiem konsultantiem. Informācijas apmaiņas nodrošināšanai padomes priekšsēdētājam regulāri jāsažinās ar Emitenta valdi, tai skaitā ar valdes priekšsēdētāju, un jāapspriež visi svarīgākie ar Emitenta darbības un attīstības stratēģiju, biznesa aktivitātēm un risku vadību saistītie jautājumi.

*Šo principu Banka ievēro.*

6.4. Nosakot padomes funkcijas, būtu jāparedz pienākums katram padomes loceklim sniegt skaidrojumu Emitentam gadījumos, kad tas nevar piedalīties padomes sēdēs. Ir vēlams atklāt informāciju, kuri no padomes locekļiem nav apmeklējuši vairāk kā pusi no padomes sēdēm pārskata gada laikā, norādot arī neapmeklējuma iemeslus.

*Šo ieteikumu Banka ievēro daļēji. Bankas spēkā esošajā Nolikumā par Padomi Padomes loceklim ir noteikts pienākums aktīvi piedalīties padomes sēdēs, taču Padomes loceklim nav noteikts pienākums iesniegt paskaidrojumu gadījumā, ja tas nevar piedalīties padomes sēdē.*

### 7. Padomes sastāvs un padomes locekļiem izvirzāmās prasības

Emitenta noteiktajai padomes struktūrai ir jābūt pārskatāmā un saprotamai un jānodrošina

**pietiekami kritiska un neatkarīga attieksme lēmumu izvērtēšanā un pieņemšanā.**

7.1. Emitentam ir jāpieprasa katram padomes loceklim, kā arī katram padomes locekļa kandidātam, kura ievēlēšana plānota akcionāru sapulcē, lai tie iesniegtu Emitentam par sevi šādu informāciju: vārds, uzvārds, dzimšanas gads, iegūtā izglītība, padomes locekļa amata ieņemšanas termiņš, pēdējo triju gadu profesionālās pieredzes apraksts, tā īpašumā esošo Emitenta vai tā meitas/mātes kompāniju akciju/daļu skaits, informācija par ieņemamajiem amatiem citās kapitālsabiedrībās. Minētā informācija ievietojama Emitenta mājas lapā internetā, papildus minētajam norādot arī termiņu, uz kādu ievēlēts padomes loceklis, tā ieņemamo amatu, tai skaitā arī papildu amatus un pienākumus, ja tādi pastāv.

*Banka šo ieteikumu ievēro daļēji. Banka pieprasa informāciju par katru Padomes locekli un Padomes locekļa kandidātu. Minētās informācijas pieprasīšanu Bankai nosaka arī Kredītiestāžu un Komerclikuma, kā arī Bankas Nolikuma par Padomi prasības. Pilnā apmērā šī informācija Bankas mājas lapā netiek publicēta.*

7.2. Nosakot padomes locekļiem un to kandidātiem izvirzāmās prasības par pieļaujamo papildu amatu skaitu, jāvērs uzmanība uz to, ka padomes loceklim jābūt pietiekamam laikam savu pienākumu veikšanai, lai tie varētu sekmīgi pildīt savus pienākumus un pilnvērtīgi darboties Emitenta interesēs.

*Šo ieteikumu Banka ievēro.*

7.3. Veidojot Emitenta padomi, būtu jāņem vērā padomes locekļu kvalifikācija, un tā periodiski jāizvērtē. Padomes sastāvs būtu jāveido no locekļiem, kuriem kopumā piemīt zināšanu, viedokļu un pieredzes dažādība, kas nepieciešama, lai padome varētu sekmīgi veikt savus uzdevumus.

*Šo ieteikumu Banka ievēro.*

7.4. Katram padomes loceklim savā darbībā jābūt maksimāli neatkarīgam no jebkuriem ārējiem apstākļiem un ar vēlmi uzņemties atbildību par pieņemtajiem lēmumiem, jāievēro vispārpieņemtie ētikas principi, pieņemot jebkurus ar Emitenta darbību saistītus lēmumus.

*Šos ieteikumus Banka ievēro. Bankā ir izstrādāta Korporatīvo vērtību profesionālās rīcības un ētikas standarti, interešu konfliktu pārvaldīšanas politika.*

7.5. Nav iespējams izveidot sarakstu, kurā būtu norādīti visi apstākļi, kas varētu apdraudēt padomes locekļu neatkarību vai ko varētu izmantot, vērtējot konkrētas personas atbilstību neatkarīga padomes locekļa statusam. Tāpēc Emitentam, vērtējot padomes locekļu neatkarību, jāvadās no Pielikumā minētajiem padomes locekļu neatkarības kritērijiem.

7.6. Ir vēlams, lai vismaz puse no padomes locekļiem būtu neatkarīgi, atbilstoši Pielikumā noteiktajiem padomes locekļu neatkarības kritērijiem. Ja padomes locekļu skaits veido nepāra skaitli, tad neatkarīgie padomes locekļi var būt par vienu mazāk nekā tie, ka neatbilst Pielikumā norādītajiem neatkarības kritērijiem.

7.7. Par neatkarīgu ir uzskatāma persona, kura atbilst Pielikumā minētajiem padomes locekļa neatkarības kritērijiem. Ja padomes loceklis neatbilst kādiem no Pielikumā minētajiem neatkarības kritērijiem, bet Emitents tomēr uzskata šādu padomes locekli par neatkarīgu, tad tam jāsniedz sīkāks sava viedokļa skaidrojums par pieļautajām atkāpēm.

7.8. Personā atbilstība Pielikumā dotajiem neatkarības kritērijiem jāizvērtē jau tad, kad attiecīgais padomes locekļa kandidāts tiek izvirzīts ievēlēšanai padomē. Emitents katru gadu Ziņojumā atklāj informāciju, kuri no padomes locekļiem uzskatāmi par neatkarīgiem.

*Bankas Padomes sastāvā esošajiem Padomes locekļiem ir atbilstoša profesionālā izglītība un darba pieredze. Tie pilda Padomes uzdevumus un izpilda prasības, kas noteiktas Nolikumā par Padomi.*

#### **8. Interesešu konfliktu identificēšana padomes locekļu darbībā**

**Ikvienam padomes loceklim savā darbībā ir jāizvairās no jebkādiem interesešu konfliktiem un jābūt maksimāli neatkarīgam no jebkuriem ārējiem apstākļiem. Padomes loceklim, pieņemot jebkurus ar Emitenta darbību saistītus lēmumus, ir jāievēro vispārpieņemtie ētikas principi un jāuzņemas atbildība par pieņemtajiem lēmumiem.**

8.1. Katra padomes locekļa pienākums ir novērst jebkādu, pat tikai šķietamu, interesešu konfliktu rašanos savā darbībā. Pieņemot lēmumus, padomes loceklis vadās no Emitenta interesēm un neizmanto Emitentam izvirzītos sadarbības piedāvājumus personīgā labuma gūšanai.

8.2. Par jebkura interesešu konflikta rašanos vai tikai tā iespējamību padomes loceklim nekavējoties jāpaziņo pārējiem padomes locekļiem. Padomes loceklis paziņo par jebkuru darījumu vai līgumu, kuru Emitents plāno slēgt ar personu, kam ar padomes locekli ir ciešas attiecības, vai kas ir ar padomes locekli saistīta persona, kā arī informē par jebkādu interesešu konfliktu rašanos noslēgto līgumu darbības laikā. Par personām, kam ir ciešas attiecības ar padomes locekli, šo ieteikumu izpratnē tiek uzskatītas: padomes locekļa laulātais, radnieks vai svainis, skaitot radniecību līdz otrajai pakāpei un svainību līdz pirmajai pakāpei, vai personas, ar kurām padomes loceklim vismaz vienu gadu ir kopīga saimniecība. Par personām, kas ir saistītas ar padomes locekli, šo ieteikumu izpratnē uzskatāmas juridiskas personas, kurās padomes loceklis vai ar to cieši saistītas personas ieņem valdes vai padomes locekļa amatu, veic revidenta pienākumus vai ieņem citu vadošu amatu, kurā atrodoties, tam ir iespējams noteikt vai ietekmēt attiecīgās juridiskās personas darbības stratēģiju.

8.3. Padomes loceklim, kurš atrodas iespējamā interesešu konflikta situācijā, nebūtu vēlams piedalīties tādu lēmumu pieņemšanā, kuri var būt saistīti ar šī interesešu konflikta rašanos.

*Banka ievēro šo principu. Bankas Nolikumā par Padomi padomes loceklim uzlikts pienākums atturēties no darbībām, kas noved vai var novest pie konflikta izraisīšanas starp Bankas padomes locekļu un Bankas interesēm.*

## D. INFORMĀCIJAS ATKLĀŠANA

Laba korporatīvās pārvaldības prakse Emitentam, kura akcijas ir iekļautas Biržas regulētā tirgū, nozīmē, ka Emitenta atklātajai informācijai jāsniedz priekšstats par Emitenta saimniecisko darbību un tās finanšu rezultātiem. Tas veicina pamatotu publiskā apgrozībā esošo finanšu instrumentu cenas noteikšanu, kā arī uzticību finanšu un kapitāla tirgiem. Informācijas atklāšana ir cieši saistīta ar investoru attiecībām (turpmāk - IA), kuras var definēt kā Emitenta attiecību veidošanas procesu ar tā potenciālajiem un esošajiem investoriem un citām Emitenta darbībā ieinteresētajām pusēm.

### 9. Emitenta darbības caurspīdīgums

**Emitenta publicētajai informācijai jābūt savlaicīgai un tādai, kas ļautu akcionāriem izvērtēt, kā darbojas Emitenta pārvaldība, sniegtu priekšstatu par uzņēmuma darbību un finanšu rezultātiem, kā arī ļautu pieņemt pamatotus lēmumus attiecībā uz viņiem piederošajām akcijām.**

9.1. Korporatīvās pārvaldības struktūra jāveido tā, lai nodrošinātu savlaicīgu un izsmelšu informāciju par visiem būtiskajiem jautājumiem, kas skar Emitentu, ieskaitot tā finansiālo situāciju, darbības rezultātus un īpašnieku struktūru.

*Šo ieteikumu Banka ievēro.*

9.2. Atklājamajai informācijai jābūt pārbaudītai, precīzai, nepārprotamai un sagatavotai saskaņā ar augstas kvalitātes standartiem.

*Šo ieteikumu Banka ievēro.*

9.3. Emitentam būtu jāieceļ persona, kas Emitenta vārdā ir tiesīga kontaktēties ar presi un citiem masu medijiem, tādējādi nodrošinot informācijas vienotu izplatīšanu, izvairoties no pretrunīgas un nepatiesas informācijas publicēšanas, un ar kuru nepieciešamības gadījumā var sazināties gan Birža, gan ieguldītāji.

*Šo ieteikumu Banka ievēro. Bankas vārdā ar presi un citiem masu medijiem ir tiesīga sazināties Sabiedrisko attiecību nodaļa.*

9.4. Emitentam jānodrošina savlaicīga un noteiktajām prasībām atbilstoša Emitenta finanšu pārskatu un gada pārskatu sagatavošana un atklāšana. Pārskatu sagatavošanas kārtība būtu jāparedz Emitenta iekšējās procedūrās.

*Šo principu Banka ievēro.*

### 10. Investoru attiecības

**Ievērojot to, ka Emitenta akcijas tiek piedāvātas regulētā tirgū, vienlīdz svarīga ir arī tāda Emitenta darbības joma kā investoru attiecības (turpmāk - IA), to attīstīšana un uzturēšana, īpašu uzmanību pievēršot tam, lai visiem investoriem būtu pieejama vienlīdzīga, savlaicīga un pietiekama informācija.**

*Ņemot vērā, ka Bankas akcijas netiek piedāvātas regulētajā tirgū, 10.nodaļā paredzētos principus Banka nepiemēro.*

10.1. Galvenie IA mērķi ir precīzas un patiesas ar Emitenta darbību saistītas informācijas sniegšana finanšu tirgus dalībniekiem, kā arī atgriezeniskās saites nodrošināšana, t.i., atsauksmju saņemšana no esošajiem un potenciālajiem ieguldītājiem

un citām personām. Īstenojot IA procesu, jāpatur prātā, ka mērķauditoriju neveido tikai institucionālie investori un finanšu tirgus analītiķi. Arvien lielāks uzsvars jāliek uz individuālajiem investoriem, tāpat arvien lielāka nozīme piešķirama citu ieinteresēto pušu: darbinieku, kreditoru un darījumu partneru informēšanai.

- 10.2. Emitents nodrošina visiem investoriem vienlīdzīgu un ērtu pieeju ar Emitentu saistītai svarīgai informācijai, tai skaitā, informācijai par Emitenta finansiālo stāvokli, īpašuma struktūru un pārvaldi. Emitents sniedz informāciju skaidrā un viegli saprotamā veidā, atklājot gan ar Emitentu saistīto pozitīvo, gan negatīvo informāciju, tādējādi nodrošinot ieguldītājus ar pilnīgu un vispusīgu informāciju par Emitentu, kas ļautu ieguldītājiem izvērtēt visu informāciju pirms lēmuma pieņemšanas.
- 10.3. IA informācijas aprītei ir izmantojami vairāki kanāli. Emitenta IA stratēģija jāveido, izmantojot gan tehnoloģiju sniegtās iespējas (mājas lapa internetā), gan attiecības ar masu medijiem, gan saiknes ar finanšu tirgus dalībniekiem. Ievērojot mūsdienu tehnoloģiju attīstības pakāpi un pieejamību, ikviena mūsdienīga uzņēmuma IA tiek izmantots internets. Šis medija veids vairumam investoru, īpaši ārvalstu, ir kļuvis par vienu no svarīgākajiem komunikāciju līdzekļiem.
- 10.4. Pamatprincipi, kuri Emitentam būtu jāievēro, veidojot mājas lapas IA sadaļu:
- 1) internetā mājas lapas IA sadaļa ir jāuztver ne tikai kā informācijas vai faktu glabātava, bet gan kā viens no primārajiem komunikāciju līdzekļiem, ar kura palīdzību iespējams informēt esošos un potenciālos akcionārus;
  - 2) visiem interneta mājas lapas IA sadaļas apmeklētājiem ir jābūt iespējai ērti iegūt visu tajā publicēto informāciju. Informācija mājas lapā jāatspoguļo visās svešvalodās, kurās Emitents parasti izplata informāciju, lai nekādā veidā netiktu diskriminēti ārvalstu investori, taču ievērojot, ka informācija atklājama vismaz latviešu un angļu valodā;
  - 3) ieteicams apsvērt risinājumu, kas ļautu esošajiem un potenciālajiem investoriem un citiem interesentiem uzturēt saikni ar Emitentu, izmantojot mājas lapas IA sadaļu – uzdot jautājumus un saņemt atbildes, pasūtīt jaunāko informāciju, izteikt viedokli u.tml.;
  - 4) mājas lapā ievietotā informācija ir regulāri jāatjauno, un jānodrošina ar Emitentu un tā darbību saistīto jaunumu savlaicīga ievietošana. Nav pieļaujams, ka mājas lapā ir atrodama novecojusi informācija, kas var maldināt tās lietotājus;
  - 5) pēc mājas lapas izveides pašiem tās veidotājiem vēlams izvērtēt IA sadaļu no lietotāja viedokļa - vai interesējošā informācija ir viegli atrodama, vai ievietotā informācija sniedz atbildes uz svarīgākajiem jautājumiem u. tml.
- 10.5. Emitentam jānodrošina, lai tā mājas lapas IA sadaļā būtu atrodama vismaz šāda informācija:
- 1) vispārēja informācija par Emitentu - tā izveidošanas un darbības vēsture, reģistrācijas dati, nozares raksturojums, galvenie darbības veidi;
  - 2) Emitenta Ziņojums ("ievēro vai paskaidro") par korporatīvās pārvaldības principu ieviešanu;
  - 3) emitēto un apmaksāto finanšu instrumentu skaits, norādot, cik no tiem iekļauti regulētā tirgū;
  - 4) informācija saistībā ar akcionāru sapulču organizēšanu, izskatāmajiem lēmumu projektiem, pieņemtajiem lēmumiem - vismaz par pēdējo pārskata gadu;
  - 5) Emitenta statūti;
  - 6) Emitenta valdes, padomes nolikums vai cits tam pielīdzināms dokuments, kas regulē

- to darbību, kā arī Emitenta atalgojuma politika (vai norāde, kur ar to iespējams iepazīties) un akcionāru sapulces norises reglaments, ja tāds ir ticis pieņemts;
- 7) Informācija par emitenta Revīzijas komitejas darba rezultātiem;
  - 8) informācija par esošajiem Emitenta padomes un valdes locekļiem (par katru atsevišķi): profesionālā darba pieredze, izglītība, īpašumā esošās Emitenta akcijas (stāvoklis uz gada sākumu, informācija atjaunojama pēc nepieciešamības, bet ne retāk kā reizi gadā), amati citās uzņēmēj sabiedrībās, kā arī valdes un padomes locekļu pilnvaru termiņi;
  - 9) Emitenta akcionāri, kuriem pieder vismaz 5% Emitenta akciju, un informācija par akcionāru maiņu;
  - 10) Emitenta finanšu pārskati un gada pārskats, kas sagatavoti saskaņā ar tiesību aktos un Biržas noteikumos noteikto kārtību;
  - 11) Jebkura cita informācija, kas Emitentam jāatklāj, piemēram, informācija par būtiskiem notikumiem, Emitenta sagatavotie paziņojumi preseī, arhivēta informācija par Emitenta finanšu un gada pārskatiem par iepriekšējiem periodiem u. tml.

## E. IEKŠĒJĀ KONTROLE UN RISKU VADĪBA

Iekšējās kontroles un risku vadības nolūks ir nodrošināt Emitenta efektīvu un sekmīgu darbību, sniegtās informācijas patiesumu un atbilstību attiecīgajiem normatīvajiem aktiem un darbības principiem. Iekšējā kontrole palīdz valdei identificēt trūkumus Emitenta pārvaldē un potenciālos riskus, kā arī veicina padomes pienākuma -pārraudzīt valdes darbību - efektīvu izpildi.

### 11. Emitenta ārējās un iekšējās kontroles darbības principi

**Emitenta veiksmīgas darbības nodrošināšanai nepieciešams paredzēt regulāru tās kontroli un noteikt kārtību iekšējās un ārējās kontroles (revīzijas) veikšanai.**

11.1. Lai nodrošinātu veiksmīgu darbību, Emitentam pastāvīgi jākontrolē sava darbība - tai skaitā ir jādefinē iekšējās kontroles kārtība.

*Šo ieteikumu Banka ievēro. Bankā ir ieviesta un darbojas Iekšējā kontroles sistēma. Iekšējās kontroles sistēmas uzraudzības funkcijas veic iestādes iekšējais audits, savukārt, iestādes Padome uzrauga, lai iestādes valde nodrošina iekšējās kontroles sistēmas izveidi un efektīvu funkcionēšanu.*

11.2. Risku vadības mērķis ir nodrošināt ar Emitenta komercdarbību saistītu risku apzināšanu un uzraudzīšanu. Lai nodrošinātu efektīvu risku vadību, ir nepieciešams definēt risku vadības pamatprincipus. Ir ieteicams raksturot būtiskākos ar Emitenta darbību saistītos potenciālos un esošos riskus.

*Šo ieteikumu Banka ievēro. Bankā ir izstrādāti virkne Iekšējā kontroles sistēmas dokumentu risku kontrolei, piemēram, Iekšējās kontroles sistēmas dokuments „Risku pārvaldīšanas politika”.*

11.3. Revidentam jānodrošina pieeja tā pienākumu veikšanai nepieciešamajai informācijai un iespēja apmeklēt padomes un valdes sēdes, kurās tiek skatīti finanšu rezultāti vai citi jautājumi.

*Šo ieteikumu Banka ievēro. Revidenta funkcijas Bankā veic Iekšējā audita nodaļa.*

11.4. Revidentam savā darbībā ir jābūt neatkarīgam, un tā uzdevums ir sniegt Emitentam neatkarīgus un objektīvus revīzijas un konsultatīva rakstura pakalpojumus, lai veicinātu Emitenta darba efektivitāti un sniegtu atbalstu Emitenta vadībai izvīrīto mērķu sasniegšanā, piedāvājot sistemātisku pieeju risku vadības un kontroles procesu izvērtēšanai un uzlabošanai.

*Šo ieteikumu Banka ievēro. Revidenta funkcijas Bankā veic Iekšējā audita nodaļa.*

11.5. Vismaz reizi gadā ir ieteicams veikt neatkarīgu iekšējo pārbaudi, kas novērtētu Emitenta darbību, tai skaitā tās atbilstību Emitenta apstiprinātajām procedūrām.

*Šo ieteikumu Banka ievēro. Revidenta funkcijas Bankā veic Iekšējā audita nodaļa.*

11.6. Apstiprinot revidentu, būtu vēlams, lai viena revidenta pilnvaru laiks nesakristu ar valdes pilnvaru laiku.

*Šo ieteikumu Banka ievēro. Revidenta funkcijas Bankā veic Iekšējā audita nodaļa.*

## **12. Emitenta Revīzijas komiteja.**

**Revīzijas komiteja tiek izveidota ar Emitenta akcionāru sapulces lēmumu, atbilstoši tiesību aktu prasībām nosakot tās darbības principus un atbildības apjomu.**

12.1. Revīzijas komitejas funkcijas un atbildība būtu nosakāmas komitejas nolikumā vai tam pielīdzinātā dokumentā.

*Šo ieteikumu Banka ievēro.*

12.2. Lai nodrošinātu efektīvu Revīzijas komitejas darbību vēlams, lai tās sastāvā būtu vismaz trīs locekļi, kuriem ir pietiekamas zināšanas grāmatvedības kārtošā un finanšu pārskatu sagatavošanā, jo viena no Revīzijas komitejas galvenajām darbības jomām ir jautājumi, kuri saistīti ar Emitenta finanšu atskaitēm un kontroli.

*Šo ieteikumu Banka ievēro daļēji. Bankas Revīzijas komitejā ir divi locekļi.*

12.3. Visiem Revīzijas komitejas locekļiem ir jābūt pieejamai informācijai par Emitenta lietotajām grāmatvedības uzskaites metodēm. Valde informē Revīzijas komiteju par metodēm, kas tiek lietotas, novērtējot nozīmīgus un neparastus darījumus, kur novērtējumam var tikt piemērotas atšķirīgas metodes, kā arī nodrošina, ka Revīzijas komitejai ir pieejama visa ar tiesību aktiem noteiktā informācija.

*Šo ieteikumu Banka ievēro.*

12.4. Emitentam ir jānodrošina, ka Revīzijas komitejai ir iespējams iegūt no emitenta amatpersonām, valdes locekļiem un citiem darbiniekiem komitejas darbības nodrošināšanai nepieciešamo informāciju, kā arī tiesības veikt neatkarīgu izmeklēšanu, lai savas kompetences ietvaros atklātu pārkāpumus Emitenta darbībā.

*Šo ieteikumu Banka ievēro.*

12.5. Revīzijas komiteja pieņem lēmumus savas kompetences ietvaros un par savu darbību atskaitās akcionāru sapulcei.

*Šo ieteikumu Banka ievēro.*

## F. ATALGOJUMA POLITIKA

### 13. Emitenta atalgojuma politika

**Valdes un padomes locekļu atalgojuma politika - atalgojuma forma, struktūra un apjoms - ir viena no tām jomām, kurā iesaistītajām personām ir potenciāli lielāks risks nonākt interešu konflikta situācijā. Lai to novērstu, Emitents izstrādā atalgojuma politiku, kurā nosaka valdes un padomes locekļiem piešķiramā atalgojuma vispārējos principus, veidus un kritērijus.**

13.1. Emitents izstrādā atalgojuma politiku, kurā norāda galvenos atalgojuma noteikšanas principus, iespējamās atalgojuma shēmas un citus ar to saistītus būtiskus jautājumus. Neierobežojot to Emitenta pārvaldes institūciju, kas atbildīgas par padomes un valdes locekļu atalgojuma noteikšanu, lomu un darbību, atalgojuma politikas projekta izstrāde ir nododama Emitenta valdes pārziņā, kura tās projekta sagatavošanas laikā noteikti konsultējas ar Emitenta padomi.

*Šo ieteikumu Banka ievēro. Bankas Valde ir izstrādājusi Darba samaksas sistēmas nolikumu un Prēmēšanas sistēmas nolikumu, kuri ir apstiprināti Bankas padomē.*

13.2. Ja atalgojuma politikā nosakot atalgojuma struktūru, tiek paredzēta arī atalgojuma mainīgā daļa, kurā kā atlīdzība paredzētas Emitenta akcijas vai akciju opcijas, tā būtu piesaistāma iepriekš noteiktiem īstermiņa un ilgtermiņa mērķiem. Atalgojuma mainīgās daļas piesaiste tikai īstermiņa rezultātiem neveicinās ieinteresētību uzņēmuma ilgtermiņa izaugsmē un rezultātu uzlabošanā. Atalgojuma apjomam un struktūrai jābūt atkarīgai no uzņēmuma darbības rezultātiem, akciju cenas un citiem ar Emitentu saistītiem notikumiem.

*Šo ieteikumu Banka nepiemēro, jo 2009.gadā kā atalgojums Bankas akcijas vai akciju opcijas netika piešķirtas.*

13.3. Atalgojuma shēmas, kurās kā atlīdzība paredzētas Emitenta akcijas, teorētiski var radīt zaudējumus Emitenta akcionāriem, jo jaunas akciju emisijas dēļ ir iespējama akciju cenas pazemināšanās. Tādēļ pirms jebkādas šāda veida atalgojuma shēmas izstrādes un apstiprināšanas ir nepieciešams izvērtēt iespējamus ieguvumus vai zaudējumus.

*Šis princips nav attiecināms uz Banku, jo Bankā nav paredzētas atalgojuma shēmas, kurā kā atlīdzība būtu paredzētas Bankas akcijas.*

13.4. Ja atalgojuma politikā paredzēta mainīgā daļa, kurā kā atlīdzība paredzētas Emitenta akcijas vai akciju opcijas, ir norādāms, kā apstiprināto atalgojuma shēmu ietvaros ir plānots nodrošināt nepieciešamo Emitenta akciju daudzumu – vai tās tiek plānots iegūt, pērkot regulētā tirgū, vai arī veicot jaunu akciju emisiju.

*Šis princips nav attiecināms uz Banku, jo Bankā nav paredzētas atalgojuma shēmas, kurā kā atlīdzība būtu paredzētas Bankas akcijas.*

13.5. Izstrādājot atalgojuma politiku un paredzot tādu akciju opciju piešķiršanu, kas dod tiesības iegūt Emitenta akcijas, jāievēro Biržas noteikumus noteiktie akciju opciju piešķiršanas nosacījumi.

*Šis princips nav attiecināms uz Banku, jo Bankā nav paredzētas atalgojuma shēmas, kurā kā atlīdzība būtu paredzētas Bankas akcijas.*

13.6. Nosakot principus, pēc kādiem atalgojums ir piešķirams padomes un valdes locekļiem, ir jāparedz arī vispārējie principi, pēc kādiem tiks veikta jebkādu kompensāciju vai cita veida atlīdzības samaksa, ja tādu vispār plānots piemērot, gadījumos, kad tiek lauzti ar minētajām amatpersonām noslēgtie līgumi.

*Šo ieteikumu Banka ievēro. Bankas Valde ir izstrādājusi Darba samaksas sistēmas nolikumu un Prēmēšanas sistēmas nolikumu, kuri ir apstiprināti Bankas padomē.*

#### **14. Paziņojums par atalgojuma politiku.**

**Akcionāriem jābūt nodrošinātiem ar skaidru un izsmelšu pārskatu par Emitenta pārvaldes institūciju locekļiem piemērojamo atalgojuma politiku. Minētās informācijas publiskošana ļautu esošajiem un potenciālajiem akcionāriem vispusīgi izvērtēt Emitenta pieeju atlīdzības jautājumiem, līdz ar ko reizi gadā Emitenta atbildīgā institūcija sagatavo un publisko Atalgojuma ziņojumu.**

14.1. Emitentam ir pienākums publiskot izsmelšu pārskatu par Emitenta pārvaldes institūciju atalgojuma politiku – Atalgojuma ziņojumu. Atalgojuma ziņojums var tikt noformēts kā atsevišķs dokuments vai arī iekļauts kā atsevišķa sadaļa ziņojumā par korporatīvo pārvaldību. Sagatavotais Atalgojuma ziņojums ir ievietojams arī Emitenta mājas lapā internetā.

*Šo ieteikumu Banka ievēro. Atalgojuma ziņojums iekļauts šajā ziņojumā par korporatīvo pārvaldību.*

14.2. Atalgojuma ziņojumam jāsaturs vismaz šāda informācija:

- 1) informācija par atalgojuma politikas piemērošanu Emitenta valdes un padomes locekļiem iepriekšējā finanšu gadā, īpaši norādot veiktos būtiskos grozījumus Emitenta atalgojuma politikā, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata gadu;
- 2) piemērojamā atalgojuma mainīgās un nemainīgās daļas īpatsvars attiecīgajai amatpersonu kategorijai izmaksājamajā atalgojumā;
- 3) pietiekama informācija par atalgojuma piesaisti darba rezultātiem;
- 4) informācija par emitenta politiku attiecībā uz līgumu, kas tiek slēgti ar Emitenta pārvaldes institūciju locekļiem, nosacījumiem (par noslēgto līgumu termiņiem, iepriekšējās paziņošanas termiņiem par līguma darbības pārtraukšanu, tai skaitā līguma pārtraukšanas gadījumā veicamajiem pasākumiem);
- 5) informācija par piemērojamo prēmiju shēmu un jebkuru citu piešķiramo materiālo labumu galvenajiem parametriem un pamatojumu;
- 6) apraksts par jebkurām piemērojamām pensiju vai priekšlaicīgas pensionēšanās shēmām;
- 7) pārskats par katrai personai, kura attiecīgā pārskata gada laikā ieņēmusi padomes vai valdes locekļa amatu, izmaksāto atalgojumu un citiem atalgojuma veidā saņemtiem materiāliem labumiem, iekļaujot tajā vismaz šīs sadaļas 14.5., 14.6., 14.7. punktā minēto informāciju.

*Informācija iekļauta sadaļā „Atalgojuma ziņojums”.*

14.3. Lai izvairītos no informācijas dublēšanās, Emitents atalgojuma ziņojumā var nenorādīt šīs sadaļas 14.2.punkta 1.līdz 7.punktā prasīto informāciju, ja tā jau ir minēta Emitenta atalgojuma politikā. Šādā gadījumā atalgojuma ziņojumā dodama atsauce uz

atalgojuma politiku un norāde uz to, kur Emitenta atalgojuma politika ir pieejama.

14.4. Ja Emitents uzskata, ka šo ieteikumu 14.2.punktā minētās informācijas publiskošanas rezultātā var tikt atklāta komerciāli jūtīga informācija, kas varētu kaitīgi ietekmēt Emitenta stratēģisko pozīciju, Emitents minēto informāciju neatklāj, minot attiecīgo iemeslu.

14.5. Attiecībā uz atalgojumu un/vai citiem ienākumiem, par katru padomes un valdes locekli atklājama šāda informācija:

- 1) par pienākumu veikšanu izmaksātās vai pienākošās atlīdzības (algas) kopējo summu pārskata gada laikā;
- 2) atalgojums un citas priekšrocības, kas saņemtas no jebkura ar Emitentu saistīta uzņēmuma. Šajā punktā lietotais termins „saistīts uzņēmums” atbilst finanšu instrumentu tirgus likuma 1.pantā dotajam saistīta uzņēmuma termina skaidrojumam;
- 3) atalgojums, kas izmaksāts peļņas sadales vai prēmiju izmaksas veidā un šādu maksājumu piešķiršanas pamatojumi;
- 4) samaksa par papildus tiešajiem pienākumiem veikto darbību;
- 5) kompensācijas un citi maksājumi, kas maksājami vai kurus saņēmis attiecīgajā pārskata gadā amatu atstājušais padomes vai valdes loceklis;
- 6) kopējā jebkuru materiālo labumu vērtība, kas saņemta kā atalgojums un uz kuru nav attiecināmi iepriekš minētie šī punkta 1) līdz 5) punkta apakšpunkti.

14.6. Attiecībā uz akcijām un/vai akciju opcijām vai citām atalgojuma shēmām, saskaņā ar kurām iegūstamas Emitenta akcijas, atklājama šāda informācija:

- 1) pārskata gada laikā Emitenta pārvaldes institūcijas loceklim piešķirto akciju vai akciju opciju, kas dod tiesības iegūt Emitenta akcijas, skaits un to izmantošanas nosacījumi;
- 2) pārskata gada laikā izmantoto opciju, kas dod tiesības iegūt Emitenta akcijas, skaits, par katru no tām norādot iegūto akciju skaitu un noteikto akcijas cenu vai pārvaldes institūcijas locekļa daļas vērtību ar akcijām saistītajā atalgojuma shēmā pārskata gada beigās;
- 3) neizmantoto akciju opciju, kas dod tiesības iegūt Emitenta akcijas, skaits uz pārskata gada beigām, līgumā noteikto akcijas cenu, izpildes datumu un galvenos minētās opcijas izmantošanas noteikumus;
- 4) informāciju par pārskata gada laikā veiktajām izmaiņām piešķirto opciju, kas dod tiesības iegūt Emitenta akcijas, līgumu nosacījumos (piem., veiktas izmaiņas opcijas izmantošanas noteikumos, mainīts opcijas izmantošanas termiņš u.tml.).

14.7. Attiecībā uz uzkrājumiem vai iemaksām privāto pensiju fondu pensiju plānos, ir atklājama šāda informācija:

- 1) par personas labā pensiju plānā vai plānos Emitenta veikto iemaksu apjomu un pensiju kapitāla izmaksas noteikumiem;
- 2) par konkrētai personai piemērojamiem dalības, tajā skaitā dalības izbeigšanas noteikumiem, attiecīgajā pensiju plānā.

14.8. Atalgojuma shēmas, saskaņā ar kurām atalgojums tiek noteikts, piešķirot Emitenta akcijas, akciju opcijas vai jebkādā citā veidā dodot tiesības iegūt Emitenta akcijas, ar savu lēmumu jāapstiprina kārtējai akcionāru pilnsapulcei. Lemjot par atalgojuma shēmas apstiprināšanu, akcionāru sapulce nelemj par tās piemērošanu konkrētām personālijām.

*Šo principu Banka nepiemēro, jo 2009.gadā kā atalgojums netika noteiktas akcijas vai*

*akciju opcijas vai jebkādā citā veidā dodot tiesības iegūt Bankas akcijas.*

#### G. INFORMĀCIJA PAR BANKAS UN GRUPAS IEKŠĒJĀS KONTROLES SISTĒMAS GALVENAJIEM ELEMENTIEM

Informācija par Bankas darbībai piemītošiem riskiem, risku pārvaldīšanas mērķiem, metodēm un politikām, kā arī par pašu kapitāla prasībām un iekšējā kapitāla pietiekamību ir pieejama AS „Trasta komercbanka” 2009. gada konsolidētajā gada pārskatā.

#### H. CITA INFORMĀCIJA

1. Personas, kurām ir tiešā vai netiešā veidā iegūta būtiska līdzdalība Bankas pamatkapitālā.

Akcionārs	Valsts	Akciju daļa %	Akciju daļa, latos
I.Buimisters	Latvija	37.1%	2 351 000,-
S.Tarasenoks*	Latvija	14.15%	896 000,-
SIA „C & R Invest”	Latvija	13.58%	861 000,-
C.E.G.Treherne	Lielbritānija	9.18%	582 000,-
GCK Holdings Netherlands B.V.	Nīderlande	6.8%	431 000,-
Rikam S.A.H.	Luksemburga	6.79%	430 000,-
Figon Co Limited	Kipra	3.16%	201 000,-

\* Sakarā ar to, ka Sergejs Tarasenoks ir miris, viņa akcijas ir iekļautas mantojuma masā.

2. Akcionāri, kuriem ir īpašas kontroles tiesības un šo tiesību apraksts.

*Bankā nevienam akcionāram nav noteiktas īpašas kontroles tiesības.*

3. Balsstiesību ierobežojumi gadījumos, ja ir noteikts maksimālais balsstiesību apjoms neatkarīgi no piederošo balsstiesīgo akciju skaita, kā arī akcionāru tiesības uz peļņas daļu, kas nav saistīta ar viņiem proporcionāli piederošo akciju daļu, un citus līdzīgus ierobežojumus.

*Bankā nav paredzēti balsstiesību ierobežojumi vai ierobežojumi uz peļņas daļu.*

4. Noteikumi, kas reglamentē valdes locekļu ievēlēšanu, izmaiņas valdes sastāvā un statūtu grozīšanu.

*Saskaņā ar Komerclikumu un bankas statūtiem valdes locekļu pilnvaru termiņš ir 3 gadi. Valdes locekļus amatā apstiprina padome. Valdes loceklim ir jāatbilst Komerclikumā un Kredītiestāžu likumā noteiktajiem kritērijiem. Izmaiņas valdes sastāvā apstiprina padome. Valdes loceklis ir tiesīgs atstāt savu amatu Komerclikumā noteiktajā kārtībā. Atbilstoši Komerclikuma prasībām Bankas statūtus ir tiesīga grozīt Bankas akcionāru pilnsapulce.*

5. Valdes locekļu pilnvaras, tai skaitā pilnvaras emitēt vai atpirkt akcijas.

*Valde ir Bankas izpildinstitūcija, kuras pienākumos ir veikt Bankas darbības operatīvo vadību. Valde vada un pārstāv Banku. Saskaņā ar 2009.gadā veiktajiem grozījumiem Bankas statūtus un, ievērojot Komerclikuma prasības, valdei ir piešķirts pilnvarojums*

*palielināt Bankas pamatkapitālu apmērā līdz 30% no pamatkapitāla statūtu grozījumu spēkā stāšanās brīdī. Pilnvarojums ir spēkā uz pieciem gadiem, skaitot no statūtu spēkā stāšanās dienas. Palielinot pamatkapitālu iepriekšminētajā kārtībā, grozījumus sabiedrības statūtos izdara padome. 2009.gadā valde savas tiesības nav izmantojusi.*

## I. ATALGOJUMA ZIŅOJUMS.

Atalgojuma ziņojumam jāsaturs vismaz šāda informācija:

- 1) Informācija par atalgojuma politikas piemērošanu Emitenta valdes un padomes locekļiem iepriekšējā finanšu gadā, īpaši norādot veiktos būtiskos grozījumus Emitenta atalgojuma politikā, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata gadu.

*Atalgojums valdes locekļiem tika izmaksāts ikmēneša darba algas veidā, kura tika noteikta Bankas padomē.*

*Atalgojums padomes locekļiem tika izmaksāts ikmēneša darba algas veidā, kura tika noteikta Bankas akcionāru sapulcē.*

- 2) piemērojamā atalgojuma mainīgās un nemainīgās daļas īpatsvars attiecīgajai amatpersonu kategorijai izmaksājamajā atalgojumā.

*Bankas prēmiju fonda apjomus nosaka Bankas padome, apstiprinot budžetu nākamajam periodam (procentos pret budžeta rādītājiem). Bankas prēmiju apjoms ir atkarīgs no konkrēta mērķu izpildes līmeņa. Rekomendētais minimālais mērķu izpildes līmenis ir 90%.*

- 3) pietiekama informācija par atalgojuma piesaisti darba rezultātiem.

*Aprēķinot prēmijas:*

- *ja mērķis izpildīts par 90%, prēmijām tiek novirzīti līdzekļi procentuāli mazākā apjomā, kā pie pilnīgas mērķu izpildes,*
- *ja mērķis ir izpildīts, prēmijām tiek novirzīti līdzekļi pēc plānotā apjoma,*
- *ja mērķis ir ievērojami pārpildīts, prēmijām var tikt novirzīti līdzekļi procentuāli lielākā apjomā.*

*Lēmums par prēmiju piešķiršanu var būt pieņemts divas reizes gadā – decembrī par gada rezultātiem, un jūlijā par pusgada rezultātiem.*

- 4) informācija par emitenta politiku attiecībā uz līgumu, kas tiek slēgti ar Emitenta pārvaldes institūciju locekļiem, nosacījumiem (par noslēgto līgumu termiņiem, iepriekšējās paziņošanas termiņiem par līguma darbības pārtraukšanu, tai skaitā līguma pārtraukšanas gadījumā veicamajiem pasākumiem).

*Valdes locekļi tiek ievēlēti ar padomes lēmumu uz trim gadiem. Ar katru valdes locekli tiek noslēgts standarta darba līgums. Šo līgumu pārtraukšana tiek veikta atbilstoši LR likumdošanai.*

*Padomes locekļi tiek ievēlēti ar akcionāru sapulces lēmumu uz trim gadiem. 2009.gadā īpaši noteikumi līgumu darbības pārtraukšanai netika noteikti.*

- 5) informācija par piemērojamo prēmiju shēmu un jebkuru citu piešķiramo materiālo labumu galvenajiem parametriem un pamatojumu.

*Lēmums par prēmiju piešķiršanu var būt pieņemts divas reizes gadā – decembrī par gada rezultātiem, un jūlijā par pusgada rezultātiem.*

*Gada prēmijas tiek izmaksātas pamatojoties uz Bankas padomes lēmumu. Par pusgada prēmiju izmaksāšanu lēmumu pieņemt ir tiesīga Bankas valde, bet ne vairāk, ka 1/3 apjomā no padomes noteiktā gada prēmiju fonda.*

*Gada prēmiju fonda apmērs Bankas valdei tiek noteikts ar Bankas padomes lēmumu. Par pusgada prēmiju izmaksāšanu lēmumu pieņemt ir tiesīga valde, bet ne vairāk, ka 1/3 apjomā no padomes valdei noteiktā gada prēmiju fonda.*

- 6) apraksts par jebkurām piemērojamām pensiju vai priekšlaicīgas pensionēšanās shēmām;

*Šādas shēmas Banka nepiemēro.*

- 7) pārskats par katrai personai, kura attiecīgā pārskata gada laikā ieņēmusi padomes vai valdes locekļa amatu, izmaksāto atalgojumu un citiem atalgojuma veidā saņemtiem materiāliem labumiem, iekļaujot tajā vismaz šīs sadaļas 14.5., 14.6., 14.7. punktā minēto informāciju.

14.5. Attiecībā uz atalgojumu un/vai citiem ienākumiem, par katru padomes un valdes locekli atklājama šāda informācija:

1) par pienākumu veikšanu izmaksātās vai pienākošās atlīdzības (algas) kopējo summu pārskata gada laikā;

**Padomes locekļu atalgojums par 2009.gadu sastāda Ls 93 000, kas sadalās:**

- Ls 93 000 kā alga,
- Prēmijas nav tikušas izmaksātas;
- citi maksājumi nav tikuši izmaksāti.

**Valdes locekļu atalgojums par 2009.gadu sastāda Ls 347 889,98, kas sadalās:**

- Ls 347 487,79 kā alga,
- Prēmijas nav tikušas maksātas;
- Ls 402,19 kā citi maksājumi.

2) atalgojums un citas priekšrocības, kas saņemtas no jebkura ar Emitentu saistīta uzņēmuma. Šajā punktā lietotais termins „saistīts uzņēmums” atbilst Finanšu instrumentu tirgus likuma 1.pantā dotajam saistīta uzņēmuma termina skaidrojumam;

**Padomes locekļiem atalgojums 2009.gadā netika izmaksāts.**

**Valdes locekļu atalgojums par 2009.gadu sastāda Ls 19 211,79, kas sadalās:**

- Ls 19 211,79 kā alga,
- Prēmijas nav tikušas maksātas;
- citi maksājumi nav tikuši maksāti.

3) atalgojums, kas izmaksāts peļņas sadales vai prēmiju izmaksas veidā un šādu maksājumu piešķiršanas pamatojumi;

**2009.gadā šādi maksājumi netika veikti.**

4) samaksa par papildus tiešajiem pienākumiem veikto darbību;

**2009.gadā šādi maksājumi netika veikti.**

5) kompensācijas un citi maksājumi, kas maksājami vai kurus saņēmis attiecīgajā pārskata gadā amatu atstājušais padomes vai valdes loceklis;

**2009.gadā šādi maksājumi netika veikti.**

6) kopējā jebkuru materiālo labumu vērtība, kas saņemta kā atalgojums un uz kuru nav attiecināmi iepriekš minētie šī punkta 1) līdz 5) punkta apakšpunkti.

**2009.gadā šādi maksājumi netika veikti.**

*Ievērojot 14.4.punktā minēto (Ja Emitents uzskata, ka šo ieteikumu 14.2.punktā minētās*

*informācijas publiskošanas rezultātā var tikt atklāta komerciāli jūtīga informācija, kas varētu kaitīgi ietekmēt Emitenta stratēģisko pozīciju, Emitents minēto informāciju neatklāj, minot attiecīgo iemeslu.) detalizētāka informācija netiek sniegta, jo Banka to uzskata par komerciāli jūtīgu informāciju, kuru var izmantot konkurenti.*

14.6. Attiecībā uz akcijām un/vai akciju opcijām vai citām atalgojuma shēmām, saskaņā ar kurām iegūstamas Emitenta akcijas, atklājama šāda informācija:

- 1) pārskata gada laikā Emitenta pārvaldes institūcijas loceklim piešķirto akciju vai akciju opciju, kas dod tiesības iegūt Emitenta akcijas, skaits un to izmantošanas nosacījumi;
- 2) pārskata gada laikā izmantoto opciju, kas dod tiesības iegūt Emitenta akcijas, skaits, par katru no tām norādot iegūto akciju skaitu un noteikto akcijas cenu vai pārvaldes institūcijas locekļa daļas vērtību ar akcijām saistītajā atalgojuma shēmā pārskata gada beigās;
- 3) neizmantoto akciju opciju, kas dod tiesības iegūt Emitenta akcijas, skaits uz pārskata gada beigām, līgumā noteikto akcijas cenu, izpildes datumu un galvenos minētās opcijas izmantošanas noteikumus;
- 4) informāciju par pārskata gada laikā veiktajām izmaiņām piešķirto opciju, kas dod tiesības iegūt Emitenta akcijas, līgumu nosacījumus (piem., veiktas izmaiņas opcijas izmantošanas noteikumus, mainīts opcijas izmantošanas termiņš u.tml.).

**Šo principu Banka nepiemēro, jo Bankā kā atalgojums nav noteiktas akcijas un/vai akciju opcijas.**

14.7. Attiecībā uz uzkrājumiem vai iemaksām privāto pensiju fondu pensiju plānos, ir atklājama šāda informācija:

- 1) par personas labā pensiju plānā vai plānos Emitenta veikto iemaksu apjomu un pensiju kapitāla izmaksas noteikumiem;
- 2) par konkrētai personai piemērojamiem dalības, tajā skaitā dalības izbeigšanas noteikumiem, attiecīgajā pensiju plānā.

**Šo principu Banka nepiemēro, jo Bankā nav paredzētas šādas iemaksas.**

14.8. Atalgojuma shēmas, saskaņā ar kurām atalgojums tiek noteikts, piešķirot Emitenta akcijas, akciju opcijas vai jebkādā citā veidā dodot tiesības iegūt Emitenta akcijas, ar savu lēmumu jāapstiprina kārtējai akcionāru pilnsapulcei. Lemjot par atalgojuma shēmas apstiprināšanu, akcionāru sapulce nelemj par tās piemērošanu konkrētām personālijām.

**Šo principu Banka nepiemēro, jo Bankā kā atalgojums nav noteiktas akciju opcijas.**